

2025

РІЧНИЙ ЗВІТ ЗА 2025 РІК

ПРО РЕАЛІЗАЦІЮ КОМПЛЕКСНОЇ
ПРОГРАМИ ПСИХОСОЦІАЛЬНОЇ
ПІДТРИМКИ ДЛЯ ДІТЕЙ «БЕЗПЕЧНИЙ
ПРОСТІР»

Проект реалізовано за підтримки фонду Restart Foundation у співпраці з Громадською організацією «Слова допомагають» та Центром психічного здоров'я Національного університету «Києво-Могилянська академія»

RESTART
FOUNDATION

ДИСКЛЕЙМЕР

Цей звіт підготовлено в межах реалізації програми психосоціальної підтримки для дітей дошкільного віку «Безпечний простір», яка впроваджувалася у дитячих садочках. У звіті представлені ключові результати реалізації програми, що проходила в Києві у п'ятох дитячих закладах впродовж 2025 року. Документ охоплює досвід усіх сторін, залучених до програми: батьків, вихователів, адміністрації закладу та спеціалістів, які безпосередньо впроваджували заняття.

Ініціатива була реалізована за підтримки фонду **Restart Foundation** у партнерстві з **Громадською організацією «Слова допомагають»** та **Центром психічного здоров'я НаУКМА**.

Звіт підготовлено командою проєкту: **Оксаною Залеською** (супервізорка), **Аллою Янсонс** (Генеральна директорка Restart Foundation), **Лесею Салмон** (фахівчиня з моніторингу та оцінки).

ВСТУП

Україна стикається з активними бойовими діями та воєнним станом уже четвертий рік поспіль. За цей час українські громадяни пережили десятки атак із використанням дронів і різних типів ракет; пролунали десятки тисяч повітряних тривог¹, з яких майже 2000 — лише в Києві. Було зруйновано домівки, школи, дитячі садки, музеї, театри — втрачено безліч будівель і життів. Війна не відбувається «десь далеко, на фронті» — вона унеможлиблює для кожного в Україні спокійне життя.

Для дітей, які зараз проживають на території України, це не лише втрата спокою, а й втрата щасливого дитинства. Багато батьків і досі не знають, як говорити з дитиною про війну, пояснюючи вибухи «громом» і тим самим лише посилюючи дитячі страхи. Уночі, поки діти сплять, батьки переносять їх до ванни, коридору або повноцінних укриттів, намагаючись зберегти сон, що далеко не завжди вдається.

394 заклади освіти зруйновано, ще 3676 — пошкоджено². Дітям дедалі складніше здобувати освіту в таких умовах, немов війна позбавляє їх одного з базових прав. Лише в Києві та Київській області зруйновано 15 закладів освіти, а ще 502 — пошкоджено. З урахуванням обстрілів об'єктів енергетичної інфраструктури дітям стає складно навчатися навіть дистанційно — у форматі, на який перейшло багато шкіл по всій Україні через постійні загрози.

Джерело зображення: вебсайт Читомо <https://chytomo.com/okupanty-zrujnuvaly-ta-poshkodyly-ponad-3000-shkil/>

Станом на 10 вересня 2025 року серед цивільного населення, починаючи з лютого 2022 року, задокументовано щонайменше 14 116 загиблих, із яких 733 — діти. Кількість поранених становить 36 481 особу, серед них 2 285 дітей³. Тисячі дітей страждали й продовжують страждати, доки триває ця війна.

¹ Статистика повітряних тривог <https://air-alarms.in.ua/>

² Статистика з руйнування закладів освіти <https://saveschools.in.ua/>

³ Втрати серед цивільних <https://ukraine.ohchr.org/uk/node/515>

Оскільки з кожним роком ситуація стає дедалі страшнішою та небезпечнішою, 2025 рік став одним із найгірших для цивільного населення. За 2025 рік кількість убитих зросла на 26 %, а поранених — на 75 % порівняно з 2024 роком. За перші 10 місяців 2025 року в Києві кількість жертв серед цивільних була у чотири рази вищою, ніж за весь 2024 рік⁴.

Зростають страх і втома, не кажучи вже про посилення небезпеки. Жовтень 2025 року має найвищий показник застосованих по Україні ракет — 270 одиниць. Того ж місяця було випущено 5 298 дронів, кожен з яких запускався з метою вбивства⁵.

Отже, 2025 рік став справді найскладнішим для переважної більшості українців, які за попередні роки вже були виснажені та втомлені. Таке посилення викликів потребувало й потребує посиленої підтримки — передусім дітей і дорослих із дітьми.

ПРО ПРОЄКТ

Програма «Безпечний простір», розроблена фахівцями Центру психічного здоров'я НаУКМА, — це комплексна психосоціальна ініціатива, спрямована на підвищення стресостійкості дітей, підтримку їхнього емоційного здоров'я та розвиток навичок саморегуляції в умовах війни. Проєкт «Безпечний простір» у 2025 році охопив п'ять закладів освіти:

Товариство з обмеженою відповідальністю «ДИТЯЧИЙ САДОК ТА ПОЧАТКОВА ШКОЛА «ЛЯ МАЛЮК» КИЇВ», надалі — «Ля Малюк»

Товариство з обмеженою відповідальністю «ЩАСТЯ КІДС», надалі — «Щастя Кідс»

Товариство з обмеженою відповідальністю «Київська гімназія «Міжнародна школа М'АНДРИК», надалі — «Мандрик»

Приватний заклад загальної середньої освіти I–III ступенів «ІННОВАЦІЙНИЙ ЛІЦЕЙ «АЙ-СКУЛ», надалі — «Ай-Скул»

Приватний заклад освіти «МРІЙДІЙ РИБАЛЬСЬКИЙ» (у формі товариства з обмеженою відповідальністю), надалі — «МрійДій»

Загальна кількість реципієнтів, які отримали допомогу, **становить 348 осіб**.

Це був перший рік, коли проєкт реалізовували без перерв: щойно завершували роботу в одному закладі, розпочинали в іншому — здебільшого протягом року одночасно працювали з двома дитячими садками.

Для реалізації програми було залучено команди, які загалом протягом року налічували понад десять осіб. Незмінною супервізоркою програми була Оксана Залеська, у ролі менторок працювали Олена Ткаченко та Євгенія Заворотинська, а на кожен садок припадало по дві стажерки. Кожна з цих спеціалісток брала участь у всіх етапах реалізації програми в закладах освіти, що дало змогу досягти відчутних результатів упродовж року.

Усі спеціалістки здобули цінний професійний досвід: стажерки ознайомилися з організацією психологічної роботи в дитячих садках; менторки побачили різноманіття закладів та різні моделі керування закладами, вчилися добирати комунікацію з різними педагогами; перед супервізоркою стояло завдання бути наставницею для багатьох фахівців, зокрема тих, хто не працював безпосередньо з дітьми, але був залучений до проєкту й відповідав за організаційні процеси, що й уможливило успішну реалізацію програми.

---

⁴ Кількість жертв серед населення <https://ukraine.ohchr.org/uk/Civilian-Casualties-Mount-as-Russian-Armed-Forces-Step-Up-Attacks-on-Ukrainians-En-ergy-Infrastructure-Ahead-of-Winter-UN-Human-Rights-Monitors-Say>

⁵ Статистика ракетних атак та атак безпілотників у 2025 році [Гірше, ніж у 2023: Росія запустила рекордну кількість ракет по Україні у жовтні](#)

Завдяки проєкту деякі стажерки відкрили для себе можливості роботи в дитячих садках України — у середовищі, де тривалий час відчувається нестача кваліфікованих фахівців. Завдяки командній підтримці стажерки отримали плавний старт, налагоджену комунікацію з адміністрацією, робочі протоколи взаємодії з дітьми, групові супервізії, а за необхідності — й індивідуальні психологічні консультації поза межами проєкту у Центрах психічного здоров'я НаУКМА.

У 2025 році програма вирішила надавати підтримку не лише протягом терміну реалізації занять — 8–12 тижнів, тобто активного періоду, коли щотижнево проводяться заняття, супервізії для стажерок, зустрічі з батьками тощо, — а й забезпечувати регулярну підтримку після завершення програми.

Психологи, які працюють у садочках, після завершення програми тепер мають можливість долучатися до регулярних супервізій, щоб якісно допомагати дітям у цей складний час і мати підтримку від старших колег у разі виникнення будь-яких питань. Такі супервізії надавалися протягом усього 2025 року, а кількість учасників зростала з кожним новим садочком, що завершував програму.

Проєкт включав у себе чимало напрямів, які були реалізовані впродовж року. Ці напрями включали роботу з дорослими, які опікуються дітьми — батьками, вихователями, психологами, стажерами, адміністраціями та безпосередньо із дітьми. Проєкт побудований за принципом каскадної турботи — коли ми піклуємося про дорослих, щоб вони були наповнені ресурсом і могли піклуватися про дітей.

ПСИХОСОЦІАЛЬНІ ІНТЕРВЕНЦІЇ.

Категорія	Кількість
Групові зустрічі з батьками	33
Індивідуальні зустрічі з батьками	44
Групові ресурсно-методичні зустрічі з вихователями	22
Супервізії для вихователів	3
Супервізії для стажерів під час стажування та після завершення проєкту	89
Супервізії для менторів	14
Супервізія та організаційні зустрічі з адміністрацією	11
Групові заняття з дітьми	172
Перенаправлення дітей на індивідуальну спеціалізовану допомогу у Центри психічного здоров'я	16
Сертифікація стажерів як тренерів Безпечного простору для дошкільних закладів (сертифіковано 12 фахівців)	1
Загальна кількість активностей (усі категорії)	405

ОХОПЛЕННЯ РЕЦИПІЄНТІВ ПРОЄКТУ ЗА САДОЧКАМИ (2025)

КІЛЬКІСНІ ДАНІ ПО КАТЕГОРІЯХ РЕЦИПІЄНТІВ

Садочок	Діти (усього)	Дівчатка	Хлопчики	Батьки/представники	Вихователі	Керівництво	Методисти	Стажерки
Ля Малюк	33	16	17	33	16	1	0	3
Щастя Кідз	24	6	18	38	12	2	1	2
Мандрик	18	10	8	35	2	1	0	2
Ай-скул	23	8	15	40	4	1	1	2
Мрій-Дій	21	7	14	28	1	1	1	2

ПІДСУМКИ ПО КАТЕГОРІЯХ

Категорія	Кількість
Діти (усього)	119
- дівчатка	47
- хлопчики	72
Батьки/представники	174
Вихователі	35
Керівники/директори	6
Методист(ки)	3
Стажерки	11
Загальна кількість реципієнтів (усі категорії)	348

Примітка: «Батьки/представники» – кількість дорослих осіб, залучених до заходів/зустрічей проєкту у відповідному садочку.

Середній вік дитини, яка брала участь у проєкті, становив 6 років, оскільки проєкт був орієнтований саме на дітей дошкільного віку і охоплював садочки. За словами батьків, у кожній групі була щонайменше одна сім'я, яка або пережила втрату чи сильне поранення одного з членів родини, або належала до внутрішньо переміщених осіб. Для дітей такі обставини часто сприймаються дуже важко та викликають помітні труднощі в повсякденному житті. У трьох садочках перед початком програми проводився моніторинг, під час якого у батьків і вихователів визначали рівень тривожності кожної дитини. У цих садочках, здебільшого діти демонстрували межовий рівень тривожності: він не свідчив про критичний стан, проте виходив за межі норми й сигналізував про потребу в допомозі. Кількість дітей із критичним рівнем також була значною — зазвичай це були діти, у яких тривожність активно проявлялася через поведінку та стосунки з однолітками й вихователями. Дітей із показниками в межах норми до початку програми зазвичай було не більше двох осіб на групу.

Підсумковий моніторинг у цих самих садочках у двох випадках показав суттєве покращення: частина дітей із критичним рівнем перейшла до межового, а ті, хто перебував на межовому рівні, досягли норми або значно до неї наблизилися. Водночас у кожному садочку залишалися діти з гострими випадками, які потребували індивідуальної допомоги й навіть після завершення проєкту залишалися на критичному рівні.

В одному із садочків кількість дітей із гострими випадками була особливо великою — майже половина групи. Тому попри значні покращення в однієї частини дітей, інша частина залишилася на тому самому рівні або навіть продемонструвала погіршення. Цей випадок став найскладнішим за весь рік реалізації проєкту.

Одразу після завершення програми в усіх садочках більшість батьків повідомляла, що не помітила суттєвих змін або не була в них упевнена; лише поодинокі батьки яскраво відзначали позитивні зрушення. Проте з часом батьки починали писати самі: через кілька тижнів після завершення програми результати не лише закріплювалися, а й ставали частиною повсякденного життя дітей — того, як вони вибудовують комунікацію та сприймають світ.

Батьки відзначали, що діти продовжують виконувати вправи, яким їх навчали, стають більш соціальними, а рівень тривожності зменшується. Якщо батьки підтримували зусилля дитини, з часом вона демонструвала помітні позитивні зміни. Отже, результати, які приносить програма «Безпечний простір», є помітними для оточення, сталими та такими, що посилюються з плином часу. Саме таку динаміку було зафіксовано в усіх садочках.

Діти опанували позитивні копінг-стратегії та отримали відповіді на запитання, на які інколи не могли відповісти батьки, що сприяло зменшенню їхньої тривожності. Колективні вправи допомогли дітям, які перебували осторонь, включитися в групу та навчитися взаємодіяти з іншими. Додаткова робота з вихователями, своєю чергою, сприяла кращому розкриттю дітей і розумінню правил групи, а також дозволила вихователям давати дітям змогу просто бути дітьми, адже через постійний стрес і тривалий час перебування дітей і дорослих у стані виснаження.

ВИСНОВКИ

Отже, 2025 рік показав, що підтримка дітей у воєнних умовах є ефективною тоді, коли вона безперервна, системна й втілена в реальне життя закладу. Програма змогла зберегти стабільність реалізації протягом року та водночас розширити коло допомоги: додалися супервізії для вихователів й подальша професійна підтримка для стажерів. Після завершення циклу, за бажанням, вони доєднуються до супервізійної групи і можуть залучати підтримку і глибші знання для покращення своєї роботи у закладі.

Ключовий результат року полягає не лише в окремих позитивних змінах, а й в тому, що ці зміни закріплюються й посилюються з часом, коли дорослі підтримують нові навички дитини в щоденній рутині. Саме ця «відкладена» динаміка є важливою для розуміння ефекту програми та планування подальших кроків.

Водночас моніторинг і практика підтвердили реалістичну межу групового формату: у кожному закладі залишаються діти з гострими станами, які потребують індивідуального перенаправлення та тривалішого супроводу. Цей досвід став для команди важливою точкою навчання — як точніше визначати межу між «груповим» та «індивідуальним» підходами і як вибудувувати місток між програмою та спеціалізованою допомогою.

Окремою цінністю року стало зміцнення професійної спроможності команди: стажерки отримали структурований вхід у роботу в садочках, робочі протоколи та супервізійну підтримку. Таким чином формується стійкий кадровий ресурс для середовища, у якому фахівців хронічно бракує. Завдяки підтримці донорів ця робота стала можливою саме в той рік, коли потреба в психосоціальній опорі для дітей і дорослих відчувалася особливо гостро.

Щиро дякуємо!

03/03/26

Залеська О.В.